

Zaaiers hielden Van Gogh (1853-1890) zijn hele kunstenaarsleven bezig. In totaal maakte hij meer dan dertig tekeningen en schilderijen met hetzelfde thema. Deze zaaier schilderde hij in het najaar van 1888. Van Gogh gebruikte hier kleuren die emotie en hartstocht moesten uitdrukken. Hij gaf de hoofdrol aan het groengeel van de lucht en het paars van het veld. De helgele zon lijkt wel een stralenkrans die van de zaaier een heilige maakt.

Deze 'heilige' zaaier is iemand met praktische wijsheid. Hij zaait niet in het vroege licht van de morgen, ook niet in het harde licht van de dag. Nee, hij zaait in het late lage licht van de avond. Hij gunt het zaad eerst een volle nacht voordat het blootgesteld wordt aan het licht.

Praktische wijsheid, die ik herken sinds ik zelf zaaier ben.

Wie een moestuin heeft, zoals ik, laat zich graag informeren door wijze zaaiers. Wat is wijs als het gaat om zaaitijd, om poottijd? Hoeveel mest is nodig? Hoe diep te spitten? Pas op voor de IJsheiligen, want vorst verwoest. Praktische wijsheid, waar ik veel van leer.

Als zaaier moet je ook een zeker vertrouwen hebben. Je vertrouwt zaad toe aan de grond. Je geeft het uit handen, maar de oogst heb je niet in eigen hand. Dat maakt je bescheiden.

Vertrouwen wordt ook gevraagd als het zaad ontkiemt en op eigen tijd opkomt. Ook al is dat pas na een maand, zoals bijvoorbeeld bij pastinaak. Wijs is het dus niet te veel te schoffelen, maar om eerst het ontkiemende zaad tussen het onkruid te laten opgroeien. Geduld hebben is dus ook een vorm van wijsheid.

Misschien is zaaien wel een verborgen kwaliteit van wie praktisch wijs geworden is. Zaaïen van geduld, het leren onderkennen van meervoudige perspectieven, het beoefenen van bescheidenheid en de toekomst open kunnen houden voor het onverwachte. Voor het 'heilige moment' van de oogst.

afbeelding: Vincent van Gogh, 'De zaaier met ondergaande zon', Arlés, 1888